NN 109/2021 (8.10.2021.), Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-IIIA-1937/2021 od 8. rujna 2021.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

1924

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Prvom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sudac Branko Brkić, predsjednik Vijeća, te suci Andrej Abramović, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Josip Leko i Goran Selanec, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Nenad Crevar iz Osijeka, na sjednici održanoj 8. rujna 2021. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Ustavna tužba se usvaja u dijelu koji se odnosi na povredu prava na suđenje u razumnom roku zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) u upravnom postupku koji se vodi pred Ministarstvom pravosuđa i uprave Republike Hrvatske pokrenutim povodom žalbe protiv rješenja Ureda državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji, Službe za zajedničke poslove klasa: UP/I-701-03/18-01/122, urbroj: 2158-05-02/2-18-5 od 17. svibnja 2018.

II. Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske dužno je u najkraćem mogućem roku, ali ne duljem od trideset (30) dana, računajući od prvog idućeg dana nakon objave ove odluke u »Narodnim novinama«, odlučiti o žalbi podnositelja od 2. lipnja 2018. izjavljenoj protiv rješenja Ureda državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji, Službe za zajedničke poslove klasa: UP/I-701-03/18-01/122, urbroj: 2158-05-02/2-18-5 od 17. svibnja 2018.

III. Na temelju članka 63. stavka 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst) podnositelju ustavne tužbe, Nenadu Crevaru iz Osijeka, Ulica sv. Ane 15c (s boravištem u Kostolačkoj 50, 11000 Beograd, Republika Srbija), određuje se primjerena naknada zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.), u iznosu od 5.700,00 kuna.

IV. Naknada iz točke III. izreke ove odluke bit će isplaćena iz državnog proračuna u roku od tri (3) mjeseca od dana podnošenja zahtjeva podnositelja Ministarstvu pravosuđa i uprave Republike Hrvatske za njezinu isplatu.

V. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

i

RJEŠENJE

I. Ustavna tužba odbacuje se u dijelu koji se odnosi na parnični postupak koji se vodi pred Općinskim sudom u Sesvetama, Stalnoj službi u Dugom Selu pod brojem P-522/2019.

II. Ovo rješenje objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje odluke

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Nenad Crevar iz Osijeka (u daljnjem tekstu: podnositelj) podnio je, na temelju članka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), ustavnu tužbu od 31. ožujka 2021. navodeći da mu je trajanjem upravnog postupka, koji se vodi pred Ministarstvom pravosuđa i uprave Republike Hrvatske povodom njegove žalbe na rješenje Ureda državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji, Službe za zajedničke poslove klasa: UP/I-701-03/18-01/122, urbroj: 2158-05-02/2-18-5 od 17. svibnja 2018., povrijeđeno njegovo pravo na pravično suđenje u razumnom roku, zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.).

2. Za potrebe ustavnosudskog postupka, na temelju članka 69. alineje 3. Ustavnog zakona Ustavnom sudu dostavljen je spis predmeta Ureda državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji, Službe za zajedničke poslove klasa: UP/I-701-03/18-01/122, urbroj: 2158-05-02/2-18-5 i spis predmeta Općinskog suda u Sesvetama, Stalne službe u Dugom Selu broj: P-522/2019.

2.1. Ustavni sud je, postupajući povodom ustavne tužbe podnositelja, dopisom od 3. svibnja 2021. zatražio od Ministarstva pravosuđa i uprave Republike Hrvatske očitovanje je li odlučeno povodom žalbe koju je podnositelj izjavio protiv rješenja Ureda državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji, Službe za zajedničke poslove klasa: UP/I-701-03/18-01/122, urbroj: 2158-05-02/2-18-5 od 17. svibnja 2018., te dostavu spisa predmeta oformljen po navedenoj žalbi podnositelja. Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske nije odgovorilo na dopis Ustavnog suda od 3. svibnja 2021. i nije dostavilo zatraženi spis.

II. PREGLED RADNJI U POSTUPKU

3. Podnositelj je tužbom od 16. siječnja 2018. pokrenuo parnični postupak radi poništenja oporuke i utvrđenja vrijednosti ostavinske mase koji se vodi pred Općinskom sudom u Sesvetama, Stalna služba u Dugom Selu, pod brojem P-522/2019 (ranije broj: P-250/2018; u daljnjem tekstu: parnični postupak).

3.1. Podnositelj je tijekom parničnog postupka obavijestio Općinski sud u Sesvetama, Stalnu službu u Dugom Selu (u daljnjem tekstu: prvostupanjski sud) da je Uredu državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji, Službi za zajedničke poslove (u daljnjem tekstu: prvostupanjsko tijelo) na temelju članka 21. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (»Narodne novine« broj 143/13.; u daljnjem tekstu: Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći), podnio zahtjev za odobrenje korištenja pravne pomoći od 6. travnja 2018. radi ostvarivanja prava na zastupanje i oslobođenja od plaćanja sudskih pristojbi u parničnom postupku koji se vodi pred prvostupanjskim sudom.

4. Rješenjem prvostupanjskog tijela klasa: UP/I-701-03/18-01/122, urbroj: 2158-05-02/2-18-5 od 17. svibnja 2018. (u daljnjem tekstu: rješenje prvostupanjskog tijela) odbijen je zahtjev podnositelja za odobravanje korištenja pravne pomoći u odnosu na zatraženo zastupanje u parničnom postupku radi poništenja oporuke i utvrđenja vrijednosti ostavinske mase (točka 1.), dok mu je odobreno korištenje pravne pomoći u odnosu na zatraženo oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi u navedenom parničnom postupku (točka II. rješenja).

4.1. U obrazloženju rješenja prvostupanjskog tijela od 17. svibnja 2018. navedeno je da je besplatna pravna pomoć – zastupanje u postupku, zatražena u odnosu na postupak radi poništenja oporuke i utvrđenja vrijednosti ostavinske mase. Nadalje je navedeno da se radi o postupku iz područja nasljednog prava koji nije postupak za koji se, prema članku 13. stavku 2. točkama a.) do e.) Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći može odobriti pravna pomoć. Također je navedeno da tijekom upravnog postupka povodom zahtjeva podnositelja nije utvrđeno postojanje konkretnih životnih okolnosti na strani podnositelja koje bi opravdale iznimno odobravanje zastupanja s obzirom na vrstu postupka, sukladno članku 13. stavku 2. točke f. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, jer »isto nije u skladu s temeljnim ciljem i svrhom ovoga Zakona«.

5. Podnositelj je protiv točke 1. izreke rješenja prvostupanjskog tijela od 17. svibnja 2018. podnio Ministarstvu pravosuđa i uprave Republike Hrvatske žalbu od 2. lipnja 2018. (zaprimljena kod prvostupanjskog tijela 4. lipnja 2018.).

6. Budući da Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: drugostupanjsko tijelo) nije donijelo odluku povodom njegove žalbe od 2. lipnja 2018., podnositelj je tužbom od 21. svibnja 2020. pokrenuo pred Upravnim sudom u Osijeku postupak radi ocjene zakonitosti propuštanja donošenja pojedinačne odluke javnopravnog tijela.

7. Upravni sud u Osijeku je presudom broj: UsI-615/2020-4 od 3. rujna 2020. naredio drugostupanjskom tijelu da u roku od 60 dana od dostave pravomoćne presude donese odluku o žalbi podnositelja od 2. lipnja 2018., izjavljenoj protiv rješenja prvostupanjskog tijela od 17. svibnja 2018.

8. U trenutku odlučivanja o ustavnoj tužbi još uvijek je u tijeku postupak pred drugostupanjskim tijelom.

9. Prvostupanjsko tijelo je u svom dopisu klasa: 701-03/21-01/9, urbroj: 2158/1-21-02/02-21-2 od 14. travnja 2021., kojim je dostavio zatraženi spis, obavijestio Ustavni sud da, prema njegovim saznanjima, drugostupanjsko tijelo nije odlučilo o žalbi podnositelja od 4. lipnja 2018.

III. MJERODAVNO PRAVO

10. U rješenju broj: U-IIIVs-3669/2006 i dr. od 2. ožujka 2010. (»Narodne novine« broj 34/10.) Ustavni sud opisao je razvoj pravne zaštite ustavnog prava na suđenje u razumnom roku od trenutka njegovog uvođenja u hrvatski pravni sustav, stupanjem na snagu Promjene Ustava Republike Hrvatske 9. studenoga 2000. (»Narodne novine« broj 113/00.), do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima (»Narodne novine« broj 153/09.).